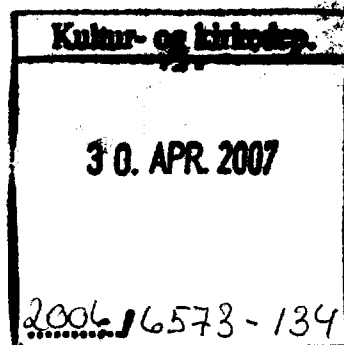

Kultur- og kirke departementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 2006/6573KU/KU2NBA:amb

Vår ref: 080/07 SL

Vår dato: 25.04.2007

HØRINGSBREV - "BIBLIOTEKREFORM 2014"

Det vises til høringsbrev av 05.01.07 fra Kultur- og kirke departementet vedr "Bibliotekreform 2014".

Forskerforbundet synes det er positivt at en slik reform nå foreligger, fordi de norske bibliotekmiljøene står overfor store utfordringer for å gi sitt bidrag til å gjøre Norge til den kunnskapsnasjon som ulike regjeringer har programfestet. For at reformen skal kunne bidra til dette, må de bibliotekfaglige delene av reformen vektlegges slik at reformen ikke bare blir en organisatorisk og strukturell reform. Den må videre forankres både under Kunnskapsdepartementet og Kultur- og kirke departementet, og det må være politisk vilje til gjennomføring.

Målområde 1 – Innhold og tjenester

1.1 Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

Elektroniske ressurser for bibliotekene i universitets- og høyskolesektoren: lisenser, vederlagsordninger og merverdiavgift

En viktig problemstilling spesielt for universitets- og høyskolebibliotekene er de betydelige merutgiftene bibliotekene har fått i forbindelse med økt tilgang og innkjøp av elektroniske ressurser. I dag er tilgangen til elektroniske tidsskrifter og faglige databaser, som forskerne og studentene i sektoren er avhengige av, den største utgiftsposten for bibliotekene. Mange bibliotek i små forskningsinstitusjoner og bibliotek ved høyskoler med brede fagområder har derfor i dag ikke råd til å abonnere på alle de tidsskrifter og databaser forskerne og studenter ved disse institusjonene trenger. I tillegg til en formidabel prisstigning på tidsskrifter skyldes ekstrautgiftene for bibliotekene merverdiavgift-reformen fra 2000-tallet som førte til at det må svares merverdiavgift av alle elektroniske tjenester, også databaser.

Dette viser at tilgangslisenser og kjøp av elektroniske ressurser er svært kostnadskrevende, og Forskerforbundet kan ikke se at utredningen har tatt tilstrekkelig økonomisk høyde for at slike lisenser skal gjøres tilgjengelig for den norske allmennheten slik det forslås i reformen. I dag presser lisensene bibliotekene i universitets- og høyskolesektoren økonomisk og fører både til kutt i andre tjenester og til at personalressurser ikke fornyes og erstattes. Dette vil

medføre at universitets- og høyskolebibliotekene ikke vil ha overskudd og ressurser til å realisere viktige mål i Bibliotekreform 2014.

Forskerforbundet vil også påpeke at for universitets- og høyskolebibliotekene er lisensene kommet for å bli. De økonomiske konsekvensene av dette sammen med merverdiavgift-problematikken må derfor følges opp og gies økt oppmerksomhet fra både Kunnskapsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet og ABM-Utvikling under behandling av reformen.

1.2 Digitalisere viktige innholdsressurser

Digitalisering av viktige innholdsressurser

Forskerforbundet støtter forslaget og registrerer med stor tilfredshet at det foreslås å sette av betydelige midler til digitalisering, og at det allerede i løpet av 2008 skal etableres et eget digitaliseringsprogram.

Det skjer allerede mye ved de største universitets- og høyskolebibliotekene når det gjelder digitalisering og tilgjengeliggjøring i åpne arkiver av forskning, doktorgradsarbeider og studentarbeider på høgere nivå. For å gjøre disse elektroniske arkivene til fullverdige nasjonale tjenester må det påregnes ekstra utviklingskostnader som bør følges nøye opp i reformen.

1.4 Videreutvikle biblioteket som læringsarena og læringsressurs

Forskningsformidling via åpne institusjonelle arkiver

Forskerforbundet støtter forslaget om utvikling av åpne institusjonelle arkiver ved universitetene og høyskolene og målsettingen om at innen 2010 skal all offentlig norsk forskning være tilgjengelig her. Dette er et arbeid som universitets- og høyskolebibliotekene har vært pådrivere av overfor egne institusjoner, og dette arbeidet er også med på å styrke disse bibliotekenes oppgave som viktige støttefunksjoner for forskningsformidling.

Det er viktig at de åpne institusjonelle arkivene, som det nasjonale NORA (Norwegian Open Research Archive) og de andre som utvikles av universitetene og høyskolene, blir tilgodesett med økonomisk støtte til både drift og utvikling fra sentrale myndigheter og at dette kommer med i reformforslaget.

Målområde 2 – Struktur og organisering

2.3 Utvikle et brukerorientert og samarbeidende Norgesbibliotek

Endringer i bibliotekloven

Det viktigste forslaget i reformen, og som departementet spesielt ber om uttalelser til, er forslaget om å endre bibliotekloven til en felles lov som også vil omfatte universitets- og høyskolebibliotekene.

Forskerforbundet mener det må tas hensyn til at universitets- og høyskolebibliotekene er sentrale deler av universitetene og høyskolene og har stor betydning for institusjonenes forsknings- og undervisningsvirksomhet. Disse bibliotekene er dermed gjennom sine moderinstitusjoner underlagt universitets- og høyskoleloven og akkrediteringsorganet NOKUT. Forbundet er derfor ikke enig i at disse bibliotekene skal omfattes av en felles biblioteklov, men foreslår i stedet at fag- og forskningsbibliotekene hjemles i lov og forskrifter som gjelder universitetene og høyskolene. Dette vil også underbygge forslaget i utredningen om en tettere integrering av universitets- og høyskolebibliotekene i egne institusjoners undervisning og forskning.

Målområde 3 - Kompetanse og forskning

3.1 Fornye den samlede kompetansen i biblioteksektoren

Kompetanseheving

For å øke den internasjonale kompetansen i universitets- og høyskolebibliotekene bør det settes inn ekstra innsats i form av stipender for deltagelse i internasjonale samarbeidsprogrammer både innenfor EU og i andre internasjonale fora. Forskerforbundet foreslår også at det avsettes midler til etter- og videreutdanningstiltak for bibliotekansatte.

3.2 Støtte faglig utvikling og kunnskapsdeling på tvers av og innenfor de ulike bibliotekfaglige områdene og som ABM-samarbeid

Forskning

Forskerforbundet støtter etablering av nye forskningsprogrammer for biblioteksektoren.

Forskerforbundet vil avslutningsvis understreke at reformen må følges opp av tilstrekkelige ressurser.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Kari Kjennalden
Generalsekretær

Sigrid Lem
Ass. generalsekretær

Gjenpart til: Kunnskapsdepartementet
Universitets- og høyskolerådet
Unio
FBF